1833. No. 75.

LEEUWARDER COURANT.

DINGS·DAG den 17 SEPTEMBER.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, *den* 10 *Augustus*. Bij eenen firman van den Grooten Heer, zijn de regten der officieren bepaald geworden. Dezelve kunnen hunnen rang niet anders verliezen dan krachtens een vonnis van eenen, door den Sultan zelven of den Groot-Vizier voorgezeten, krijgsraad. Elk aangeklaagd officier zal naar Konstantinopel worden overgevoerd, om aldaar te regt te staan.

ZWITSERLAND

TORGAU, *den* 4 *September*. De Piemontesche Courant bevat eene krachtige waarschuwing aan alle onervaren jongelingen, die zich door de demagogische sekte laten verleiden, welke sekte te Lugano hare vergaderingen houdt, en door middel der drukpers hare gevoelens algemeen zoekt te verspreiden. Onder hare aanhangers zouden zich ten minste vier zeer vermogende personen bevinden, die hunne bezittingen ter harer voortplanting vrijwillig ten beste geven.

PRUISSEN.

BERLIJN, *dee 6 September*. Er is thans zeer ernstig kwestie van eenen ijzeren spoorweg tusschen Mannheim en Bazel, en zelfs eenige waarschijnlijkheid dat dezelve eerstdaags daargesteld zal worden: Door den commercieraad *Newhouse* te Mannheim werd, namelijk, onlangs het denkbeeld geopperd en ontwikkeld, om eenen ijzeren spoorweg door het groothertogdom Baden aan te leggen, en op 23 Augustus ll. verklaarde de Badensche kamer met eenparigheid, dat zij het levendigste belang stelde in het tot stand brengen van gemeld plan, en van gouvernements-wege de voorbereidende onderzoekingen wenschte aangevangen te zien. Volgens het door den heer *Newhouse* ontwikkelde plan, slaat hij het aanleggen van eene dubbelde baan van Mannheim tot Bazel voor; dezelve zou 56 uren lang zijn, en alzoo hoogstens 1000 morgen lands vereischen; tot 5 uren van Bazel zou aan den spoorweg gemakkelijk de vereischte horizontaliteit te geven zijn; de laatste 5 uren zouden alleen in dat opzigt groote zwarigheden opleveren. De gezamenlijke kosten berekent hij op 6½ millioen gulden; doch maakt zijne berekeningen naar eene gewis te hoog genomen som van 13½ millioen. Het gewigtigste en moeijelijkste is gewis de bepaling der goederen, welke jaarlijks van den spoorweg gebruik zouden maken. Als eene daadzaak geeft de heer *Newhouse* op, dat te Maintz jaarlijks nagenoeg 3½ millioen centenaars van den Boven-Rijn aankomen of derwaarts afgaan. Gesteld nu, dat daarvan een derde niet naar Mannheim komt, maar den Main en Necker opgaat, zoo kan men aannemen dat ten minsten eene gelijke hoeveelheid den landweg volgt; en mogten dus alle goederen, die anders te water en te lande van Mannheim naar Bazel of omgekeerd gaan, van den spoorweg gebruik maken, zoo kunnen dezelve, (zonder nog in aanmerking te nemen de zeer waarschijnlijke vermeerdering welke ten gevolge van den spoorweg te wachten zou zijn) gezamenlijk gemakkelijk 3½ millioen bedragen; en ongetwijfeld zullen al die goederen van den spoorweg gebruik maken, wanneer de vracht op denzelven beter koop is, en de heer *Newhouse* meent, dat de vracht per centenaar nooit hooger dan 44 kreutzers zal behoeven te zijn, terwijl de vracht te water, (welke stroomopwaarts 3 weken vereischt,) ruim 60, en per as 63 kreutzers kost. Onder de 44 kreutzers begrijpt de heer *Newhouse* 12 kreutzers voor tolregt, en 3 kreutzers voor schadeloosstelling aan schippers en voerlieden, en 12 kreutzers winst voor de ondernemers. 3½ Millioen centenaars zouden gevolgelijk jaarlijks 700,000 gulden, en waarschijnlijk de snelwagens met passagiers evenveel opbrengen, en dus een dividend van 10 pCt. geven. De heer *Newhouse* oordeelt overigens, dat voor Zwaben het gebruik van paarden boven dat van stoom op den spoorweg te verkiezen is; met paarden rekent hij dat men in 2 dagen den weg van Mannheim tot Bazel zal kunnen afleggen; met stoom zou dit zeker in eenen dag kunnen geschieden, maar de meerdere kosten en het meerdere gevaar bij zulk eene overdreven snelheid doen hem aan paarden de voorkeur geven.

Van den 8*sten*. Volgens berigten uit Schwedt zou Z. M. de Keizer van Rusland heden avond weder van daar vertrekken, om zich over Frankfort aan den Oder en Gö litz naar Bohemen te begeven tot het houden eener zamenkomst met Z. M. den Keizer van Oostenrijk, welke bijeenkomst niet te Friedland, maar te Munchengraz, niet verre van Jung Bunzlau, plaats zou hebben.

Hunne Koninklijke Hoogheden Prins en Princes *Albert* zijn heden uit 's Gravenhage alhier aangekomen, en onmiddellijk naar Schwedt voortgereisd.

Den 28 Augustus ll. is door de Sond gepasseerd een Russisch linieschip van 100 stukken, gebouwd te Archangel, aan boord hebbende een' Russischen schout-bij-nacht.

Te Koppenhagen ziet thans het licht eene zeer belangrijke ontdekkingsreis naar Groenland, door den kapitein luitenant *von Graah*, waarin veel wetenswaardigs voorkomt over dit weinig gekende land.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den* 8 *September*. Gisteren is alhier aangekomen de hertog van *Saksen-Weimar*, luitenant-generaal in dienst van Z. M. den Koning der Nederlanden, benevens Z. Exc. den graaf *Mensdorff*, luitenant-veldmaarschalk in Oostenrijksche dienst, en gouverneur van Mainz.

De Zwitsersche Landdag heeft den 3 dezer beraadslaagd over de weigering van het kanton Neufchatel, om ingevolge het Landdags-besluit van 12 Augustus, afgevaardigden naar Zurich te zenden. Eene commissie, welke door genoemde vergadering belast was met het onderzoek van die zaak, heeft voorgesteld, om het volgende allezins gewigtige besluit te nemen:

„ De landdag in aanmerking nemende, dat het, volgens de bondsacte van het jaar 1815, de landdag is, op welke de aangelegenheden van het bondgenootschap behandeld moeten worden; dat de landdag uit de afgevaardigden der Zwitsersche Stenden bestaat, en dat deszelfs wettige werkzaamheid belemmerd en het verbond zelf met eene algemeene oplossing bedreigd zoude worden, indien de afzonderlijke Stenden zich onttrokken aan hunnen pligt, om door afgevaardigden aan de beraadslagingen van den landdag deel te nemen:

„ Voorts in aanmerking nemende, dat het wetgevende gedeelte van het kanton Neufchatel door zijne verklaring van 28 Augustus zich aan de vervulling van dien pligt onttrekt, en dat het, volgens den duidelijken inhoud der acte van 19 Mei 1815, alleen de zaak en pligt van de in Neufchatel zelf residerende regering is, al die verpligtingen te vervullen, welke op dat kanton, als lid van het bondgenootschap, rusten: — besluit:

„ Art. 1. De verklaring van den wetgevenden raad van het kanton Neufchatel van 28 Augustus 1833 wordt bij dezen als onbetamelijk en strijdig met de bonds-acte van de hand gewezen. Art. 2. Het kanton Neufchatel wordt bij herhaling gelast, aan zijne bonds-pligten te voldoen door, overeenkomstig het landdagsbesluit van 12 Augustus 1833, afgevaardigden naar den landdag te zenden, en zich plegtig van de zoogenaamde Sarner-conferencie af te scheiden.

Indien het kanton, uiterlijk tot den 11 *dezer maand, niet onvoorwaardelijk aan dezen last voldoet, zal hetzelve door bondstroepen bezet worden.* Art. 3. De krijgsraad wordt gelast, onverwijld alle maatregelen, die tot de militaire bezetting van het kanton Neufchatel gevorderd worden, derwijze te nemen, dat een toereikend aantal troepen, in het voormelde geval, terstond na afloop van den vastgestelden termijn, dat is, den 12 dezer maand, in het kanton Neufchatel binnenrukke. Art. 4. Het voorzittend bestuur zal het tegenwoordige besluit onverwijld door een renbode aan den staatsraad en den wetgevenden raad van het kanton Neufchatel doen toekomen."

Het bovenstaande voorstel is aangenomen door de afgevaardigden der navolgende kantons: Bern, Solothurn St. Gallen, Aargau, Tessin, Geneve, Waadt, Thurgau, Freiburg, Glarus, Lucern, Zurich, Appenzell, Bazel-landschap en Buiten-Schwytz. Bern en eenige andere kantons hebben in het proces-verbaal der zitting laten aanteekenen, dat zij het besluit slechts als eene voltrekking van het besluit van 12 Augustus beschouwden. De afgevaardigden der niet genoemde kantons hebben zich hunne stem voorbehouden. Graauwbunderland heeft het besluit goedgekeurd, met uitzondering van de militaire bezetting. Neufchatel wordt derhalve ernstig met den intogt van bondstroepen bedreigd. Te Zurich werd reeds den 2 dezer verhaald, dat het kasteel der stad Neufchatel van leeftogt voorzien en op den voet van oorlog gebragt zoude worden. De Pruissische gezant aan het sardinische hof, de graaf *v. Waldburg-Truchsess*, is den 28 Augustus te Neufchatel aangekomen.

Het door de afgevaardigden der beide deelen van het kanton Schwytz ontworpen verdrag van hereeniging is in Binnen-Schwytz aangenomen, en dien tengevolge is met den terugtogt der bonds-troepen uit dat gewest, op last der landags-commissarissen, een begin gemaakt.

Te Vevay, in het kanton Waadt, heeft den 29 Augustus eene groote opschudding [illegible], ter zake van de prediking der Methodisten, De menigte heeft eenen predikant, *Rochat* genaamd, te lijf gewild en met zoo veel woede vervolgd, dat hij er ter naauwernood, door tusschenkomst van eenige welgezinden, het leven heeft afgehaald. (Ook in Lausanne hebben de Methodisten, of zoogenaamde *Momiers*, last geleden. Eene hoop volks heeft den 2den het huis, in het welke zij zich vereenigden, omringd, en de glazen van hetzelve ingesmeten. De militaire magt is tusschen beiden getreden, en heeft ter naauwernood het buitenverblijf van een der inwoners, tot de genoemde secte behoorende, voor plundering bewaard.)

In brieven uit Weenen, van den 30 Augustus, wordt gemeld, dat aldaar nog dagelijks couriers aankomen. Onder anderen, was een Fransche courier uit Parijs aangekomen, wiens depeches dadelijk naar den graaf *St. Aulaire*, die zich op dit oogenblik te Baden bevindt, gezonden zijn. Deze depeches zouden betrekking hebben tot de Zwitsersche aangelegenheden. Naar hetgeen men vernomen had, was de Fransche regering zelve bezorgd over de jongste gebeurtenissen in genoemd land, daar niemand berekenen kan, waarheen die gebeurtenissen kunnen leiden. Men vreesde wel niet, dat de algemeene vrede daardoor zou gestoord worden, doch, men was van gedachte, dat er verwikkelingen zouden kunnen ontstaan, die voor de binnenlandsche rust van Frankrijk gevaarlijk zouden kunnen worden. Om dit tegen te gaan, zou het Parijsche kabinet hebben voorgeslagen, de zwitters in hun eigenen boezem zoo lang ongestoord hunnen gang te laten gaan, tot dat uit hunne twisten voor eenen derde nadeelige gevolgen zouden voortspruiten, in welk geval de zelfverdediging het tot pligt zou maken, zulks te verhinderen.

Het dagblad van Augsburg behelst een brief uit het Brandenburgsche, 29 Augustus, waarin gemeld wordt, dat de aangekondigde bijeenkomst van Z. M. den Koning van Pruissen met de Keizers van Rusland en Oostenrijk veel belangstelling verwekte, en deed vermoeden, dat over gewigtige zaken zoude gehandeld worden. Voorts zegt de berigtgever: „ dat die bijeenkomst bij velen onrust baarde, om dat men meende, dat thans, na dat door onderhandelingen zoo weinig verrigt was, beslissende besluiten zouden genomen worden, welke ten laatste oorlog ten gevolge zouden kunnen hebben." Hij oordeelt echter: „ dat die meening omtrent de nutteloosheid der plaats gehad hebbende onderhandelingen geenszins gegrond is; — dat nooit gelukkiger onderhandeld is dan in de laatste jaren; dat de steeds onopgelost geblevene kwestie omtrent Belgie het tegendeel niet bewijst; — dat die kwestie intusschen nog altijd een steen des aanstoots blijft, die onverwachts tot eene gevaarlijke botsing aanleiding kan geven; — dat de Pruissische regering zeer ontevreden is over den gang der onderhandelingen te Londen; — dat het echter moeijelijk valt, de uiteenloopende belangen tot elkander te brengen; — dat intusschen de onzekere staat der betrekkingen van de Nederlanden zeer nadeelig is voor het verkeer van de Pruissische Staten, voornamelijk met betrekking tot het uitvoeren van wol naar de Belgische fabrijken."

Van den 9den. De zamenkomst der drie Noordsche Monarchen levert hier, gelijk overal, stof tot allerlei gissingen. Menigeen vormt zich daaromtrent een te somber denkbeeld, en schijnt het tegenwoordige tijdstip enkel als van oorlog zwanger gaande, en de bedoelde zamenkomst als de voorlooper daarvan, te beschouwen. In de best onderrigte kringen, zoo te Weenen als hier, houdt men zich integendeel overtuigd, dat er geen reden is om zich wegens de zamenkomst der drie Monarchen te verontrusten; dat die zamenkomst slechts plaats heeft in eenen geest van vrede, en om zich te beraden over de middelen om er den voortduur en de bevestiging van te verzekeren. En in de daad, alle regeringen hebben te veel belang bij het behoud van den vrede om zoo ligt te doen gelooven dat, na zulke groote inspanningen om eenen algemeenen oorlog te vermijden, men het daartoe, buiten ernstige aanleidingen, zou laten komen.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 11 *September*. Eergisteren is aan zes en vijftig bejaarde doch arme mannen en vrouwen, door de aalmoezeniershuizen in Faunton onderhouden wordende, een extra-maal gegeven. Bij die gelegenheid zat aan de regterhand van den voorzitter eene vrouw van 103 en aan deszelfs linkerhand een man van 101 jaren oud. De gezamenlijke ouderdom van veertig dier gasten beliep op 3326 jaren, zijnde dooreen per hoofd 83 jaren.

Vele tegenstrijdige geruchten hadden dezer dagen omtrent den staat der gebeurtenissen in Portugal geloopen. Aan deze onzekerheid is gisteren een eind gekomen, en het blijkt thans dat maarschalk *Bourmont* wel niet in bezit van Lissabon, maar ook evenmin geslagen en gekwetst is, of ook zijn bevel heeft nedergelegd. Het volgende is een berigt hetwelk onze bladen, onder dagteekening van Maandag morgen (9 Sept.) ten 8 ure, uit Falmouth mededeelen:

„ Zr. Ms. schooner *Pike* is op dit oogenblik van Lissabon en Oporto aangekomen, tijdingen uit eerstgemelde stad aanbrengende tot den 29sten ll. De strijd is nog in geenen deele beslist, want het blijkt dat maarschalk *Bourmont* in vollen aantogt naar de hoofdstad is met eene krijgsmagt van ongeveer 18,000 man. *Bourmonts* hoofdkwartier is te Leiria, ongeveer 77 (Eng.) mijlen van Lissabon. Generaal *Lemos* was te Santarem, omtrent 55 mijlen van de hoofdstad, en don *Miguels* ruiterij was te Torres Vedras, dat van Lissabon ongeveer 27 mijlen verwijderd is. Op dit oogenblik moeten hunne troepen te Torres Vedras bijeen zijn, zoo zij al niet reeds werkelijk eenen aanval op Lissabon gedaan hebben. De hertog *de Cadaval*, met de politie-troepen, die Lissabon bij den intogt van don *Pedro's* magt ontruimd hebben, was insgelijks te Torres Vedras. *Bourmonts* oogmerk is een allerkrachtigsten aanval te doen, en don *Pedro* spant zijne uiterste pogingen in om dien aanval af te slaan. Graaf *Saldanha*, die met zes duizend man uit Oporto gerukt is, bevond zich in den rug van *Miguels* troepen. De linien en batterijen aan welke men, ongeveer twee mijlen van Lissabon, werkte, waren niet voltoold, maar de uiterste spoed werd gemaakt, om dezelve voor 's vijands verschijning gereed te hebben, en men dacht dat zij tegen den 2 dezer voleindigd konden zijn. Het blijkt echter, dat de geheele magt, welke don *Pedro* in staat geweest is op de been te brengen, om den vijand te wederstaan, geene 9000 man te boven gaat; daar deze nogtans alleen verdedigenderwijs behoeven werkzaam te zijn, gelooven de vrienden der jonge Koningin dat zij toereikend zullen wezen om don *Miguels* troepen te wederstaan, die gezegd worden afgemat en ontmoedigd door het marcheren te zijn. Men mag eene vreesselijke en beslissende ontmoeting verwachten, en ongetwijfeld zullen de constitutionele troepen zich tot het uiterste verweren."

Dona *Maria* is, na te Portsmouth allerluisterrijkst onthaald te zijn, op uitnoodiging Hunner Majesteiten naar Winsor gekomen en aldaar gisteren met koninklijke eer ontvangen. Thans wordt zij hier te Londen op het paleis verwacht.

Zie hier eenige aanmerkingen, die met betrekking tot het gedrag onzer ministers in de Portugesche zaken, in den *Morning-Post* van gisteren gelezen werden:

„ Welk een zonderling voorkomen hebben niet de Portugesche zaken! Wij verklaren dat dona *Maria* Koningin van Portugal is, en hebben besloten dat zij als zoodanig den troon beklimmen zal, terwijl haar vader intrigeert om zich in eene Constituerende Vergadering te doen benoemen. Van den anderen kant verkondigen de Portugezen, dat hun openstaande troon in Julij 1828 met alle wettige formaliteiten vervuld geworden is, en voegen er bij, dat de destijds gemaakte regeling niet veranderd worden zal. Dus zijn lord *Palmerston*, met de Engelsche en Fransche radicalen voor dona *Maria*; de Constitutionelen van 1820, de Portugesche *Afrancesados*, dat is zij die in *Junot's* tijd hun land aan de Franschen verraden hebben, ondersteund door de ledigloopers, revolutionairen en ambtbejagers, zijn voor don *Pedro*; terwijl de adel, de geestelijkheid, de nijvere klassen en meer bijzonder de landbevolking voor don *Miguel* zijn. Dona *Maria's* kans om de overhand te verkrijgen hangt af van buitenlandsche combinatien te haren behoeve; don *Pedro* verlaat zich op de stoutheid zijner voorvechters en op de populariteit, welke alle revolutionaire stelsels in dit oogenblik genieten; terwijl de Miguelisten hun vertrouwen stellen op de regtmatigheid hunner zaak en op de offers, welke zij bereid zijn aan dezelve te brengen. De eerste wordt ondersteund door buitenlandschen invloed, de tweede door hen die in 1820 vruchteloos eene revolutie beproefd hebben, voor den derden mededinger strijdt eene nationale partij, die besloten heeft zich veeleer onder het puin van haar ongelukkig land te begraven, dan zich een buitenlandsch juk te laten opleggen, of het gevaar eener tweede revolutie te loopen.

„ De strijd in Portugal begint derhalve thans inderdaad, en onder eene nieuwe gedaante. De tijd alleen kan leeren, wie der mededingers in het eind zal zegevieren; maar het is klaarblijkelijk dat Portugal, zoo niet het geheele schiereiland, zich weldra door burgeroorlog verscheurd en derzelver zeesteden verwoest zullen zien. Hoe dit zaak voor het Britsche ministerie kan wezen, zou bezwaarlijk te zeggen zijn; doch indien wij door onberadenheid den vrede van Europa in gevaar brengen, daarbij tevens eenen ouden bondgenoot aan Fransche staatzucht opofferende, zullen wij met regt de verontwaardiging der Mogendheden van het vaste land gewekt hebben, en door het

schenden van een beginsel, hetwelk tot nog toe onder alle onafhankelijke staten heilig geacht werd, onzen naam met haat beladen hebben in alle oorden der wereld.

„ Engeland heeft verklaard dat dona *Maria* Koningin van Portugal is en blijven zal; de wetten en het volk van dat land zeggen neen. Haar vader heeft haar tot Koningin verheven, om een persoonlijk en tijdelijk oogmerk van hem zelven te bevorderen, en na eene wet gemaakt te hebben, welke geene wettige magt in Portugal kon uitvoeren. Op zulk eene benoeming erkennen wij haar met volle regt Koningin te zijn zonder achting voor hetgeen zij, welke onmiddellijk in de zaak betrokken zijn, over het onderwerp zeggen, zonder zelfs te onderzoeken, of hare aanspraak op den troon ook eenig gebrek heeft. Het is niet op deze overijlde wijs dat de Britsche regering gewoon was in haar verkeer met andere natien te handelen, noch ook is zulk een gedrag overeenkomstig met de grondbeginselen van staatsgedrag, welke wij gewoon zijn te belijden. Er moet hier of daar eene vreemde begoocheling bestaan, daar wij ons, met ter zijde stelling van alle onderzoek en andere middelen, geschikt om een juist begrip van het onderwerp te krijgen, zoo diep tot eene beklagelijke beslissing door het zwaard inwikkelen en verbinden.

„ Ondertusschen kan Engeland, na de rol welke het op zich genomen heeft, in geen ander licht meer beschouwd worden, dan als een regtstreeksche bondgenoot tot hulpbieding in eenen oorlog tegen de Portugesche natie; en als zoodanig is Engelands toestand uiterst zonderling. Terugtreden kan het niet meer zonder vernedering en voortgaan niet zonder schuld. Het bezit eene vloot en eene kleine divisie troepen te Cork gereed om tegen Portugal afgezonden te worden, en echter, brengt Engeland er eene enkele compagnie aan land, zoo is het stelligtijk verwittigd, dat een leger van 25,000 Spanjaarden op hetzelfde oogenblik regtstreeks naar Oporto en Lissabon op marsch gaat. Engeland heeft jaloezij en ongerustheid bij de Mogendheden van het vaste land gewekt, door deszelfs wederregtelijke tusschenkomst in de huishoudelijke aangelegenheden eener onafhankelijke natie, die een deel van het groote Europesche gemeenebest uitmaakt, alsook door de betrekkingen te veranderen, bij toestemming van alle op het Weener congres tegenwoordige of vertegenwoordigde partijen gevestigd.

„ Zulk een gedrag als dit kon niet missen ons in alle landen aan smaad en mistrouwen bloot te stellen, doch nergens moest dit gevoel tegen ons zoo hoog rijzen als in Portugal. Van daar heerscht er thans tegen ons eene algemeene verontwaardiging, en overal wapent zich het volk tot verdediging zijner nationale regten. Men heeft rampen over hetzelve opeengestapeld en desniettemin wijkt het nergens van deszelfs trouw. Sterk in de liefde van zijn volk en vast in het besluit om de belangen van zijn land niet te verraden en nimmer voor deszelfs onderdrukkers te buigen, rukt thans de wettig uitgeroepen en volgens de constitutie aangenomen souverein op zijne hoofdstad aan, gevolgd door een trouw en aan hem verknocht leger, en onder de wallen van Lissabon staat de strijd beslecht te worden.

„ Zouden, gelijk wij gisteren opmerkten, de ministers derhalve niet beter gedaan hebben, de *ontknooping* voor Lissabon te hebben afgewacht, alvorens zij den last van verantwoordelijkheid, die op hen rust, verzwaarden ten behoeve van een hulpeloos kind, terwijl zij, welke wij op deze wijs bestemmen deszelfs onderdanen te moeten zijn, op het altaar huns lands gezworen hebben dat dit kind hen nimmer zal beheerschen."

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 10 *September*. Gisteren heeft men hier met de telegraaf de tijding ontvangen, dat de Koning des achtermiddags vijf minuten voor vijf ure te Rouaan is aangekomen.

Binnen weinige dagen wordt Prins *Talleyrand* te Parijs verwacht, en men beweert dat de Hollandsche aangelegenheden de oorzaak zijner overkomst zijn.

De Fransche dagbladen behelzen thans insgelijks narigten over de droevige ongelukken door den jongsten storm veroorzaakt. Zij vermelden acht schipbreuken in het kwartier van Duinkerken, zes in dat van Calais, drie in dat van Boulogne, en twee in dat van Saint-Valery. Over het algemeen zijn de schepen en de ladingen verloren geraakt, maar, met uitzondering van het verschrikkelijke lot der *Amphytrite*, heeft men geene groote verliezen van zeelieden te betreuren.

De verliezen aan schepen, waarvan de kusten van het vaste land getuigen zijn geweest, halen nog op verre na niet bij die, welke op de Engelsche kusten, zoo in het kanaal dat Engeland van Frankrijk scheidt, als in het kanaal van Ierland en in de Noordzee hebben plaats gehad. Eene naauwkeurige opgave van de ongelukken op het register van Lloyds, op den 3 dezer ingeschreven, houdt het volgende getal:

Op de kust gestrande, op de rotsen verbrijzelde of in zee omver geslagen schepen, maar welker equipagie geheel behouden is	63
Schepen die met man en muis geheel vergaan zijn	17
Verongelukte schepen waarvan slechts een gedeelte der manschappen gered is geworden	6
In het geheel	86

Voorts een aantal van 32 schepen, die zware averij geleden hebben, zoo als verlies van masten en roer, of zware lekkagie, en waarvan het aan sommigen gelukt is eene haven te bereiken, terwijl andere, van de manschap verlaten, nog op zee drijven.

Onder het getal dezer, het zij verongelukte of beschadigde schepen, is er nog geen van die elders, dan op de Engelsche kusten, vergaan of binnengeloopen zijn, en had men te Londen nog geen berigt uit de Noordsche en Schotsche havens ontvangen; vele brieven uit meer verwijderde plaatsen deden intusschen voor nadere berigten vreezen van niet min bedroevenden aard.

De Koning is van Cherbourg naar Bayeux en van daar naar Caen vertrokken. Bij het feestmaal in Cherbourg heeft Z. M. lord *Durham* aan zijne regter-zijde doen plaatsen.

Den 6den is dona *Maria* te Havre aan boord gegaan van de stoompaket *Soho*, welke ten haren behoeve in genoemde haven was aangekomen. Zij heeft zich te voet derwaarts begeven, alleen verzeld door de personen, tot haar gevolg behoorende, en door de hertogin *van Braganza*. De menigte nieuwsgierigen was vrij aanmerkelijk, doch schijnt het vertrek der jonge Koningin zeer onverschillig te hebben aangezien. Van de zijde der overheden is niets gedaan, om de Vorstin gedurende haar verblijf te Havre te vereeren, en bij haar vertrek zoude een louter toeval welligt aanleiding hebben gegeven tot groote ongelegenheid. Verscheidene personen namelijk, die op den wal stonden, bemerkten, dat, terwijl van de stoomboot de Engelsche en Portugesche vlaggen woeijen, een klein driekleurig vlaggetje slechts ter halver steng was geheschen, en begrepen dit te moeten aanmerken als eene opzettelijke verguizing van de Fransche nationale kleuren. Reeds sprak men van het vermeesteren van de stoompaket, om dien hoon te wreken, doch het schijnt, dat men de driftigsten heeft weten te beduiden, dat de commandant van het Engelsche schip aan niets minder had gedacht dan aan het beleedigen van de Fransche vlag, en dat de ter halver steng geheschen kleuren niets anders waren dan een gewone seinvlag.

Het aanstaande congres in Duitschland houdt thans de algemeene aandacht bezig. — Het ministeriële ochtendblad schijnt het nog voor onzeker te houden, of dit congres wel zal plaats hebben, doch rekent in elk geval, dat het verschil der belangen van de groote, en de naijver der kleine Mogendheden het nemen van maatregelen tegen Frankrijk zullen belemmeren, en meent op dien grond te kunnen verzekeren, dat de drie souvereinen over huisselijke belangen zullen raadplegen. Het eindigt zijn betoog echter op deze wijze: „ Indien men in deze bijeenkomst evenwel andere aangelegenheden mogt aanroeren, bij voorbeeld, zoodanige als welke Frankrijk en Engeland niet dulden, dat buiten hen behandeld worden; indien dezelve moeten beslist worden tegen den weluitgedrukten wil dier beide Mogendheden, dan zoude er niet meer van congressen of diplomaten gesproken worden. Maar de zaken zijn zoo verre nog niet gekomen. In Töplitz, zoo wel als in Schwedt en in Troppau, kent men, en moet men meer en meer de voorwaarden leeren kennen, op welke de vrede van Europa in stand is gehouden, en van welke geene kan worden gewijzigd."

BELGIE.

BRUSSEL, *den* 12 *September*. De Koning en Koningin vertrekken heden morgen naar Namen; den 16den zullen dezelve Luik bezoeken.

De *Moniteur* bevat heden eene soort van programma der September-feesten, die op den 23sten een aanvang zullen nemen en wel, zoo als wij reeds opgemerkt hebben, met kunstgewrochten, meerendeels van vreemde meesters. Om het Belgische oor te streelen, zal het kanon dagelijks met los kruid worden afgeschoten.

Als eene bijdrage tot verhooging van den luister dier feesten, aan de herinnering der *glorieuse* omwenteling gewijd, kan ook worden opgeteekend, dat waarschijnlijk juist tegen dien tijd het ontslag gereed zal kunnen wezen van een der chefs de bureau van ons, uit die omwenteling gesproten ministerie van oorlog, van welken het ontdekt is geworden dat hij, ter zake van valschheid, in geschrifte als voortvlugtige, in Frankrijk, bij verstek tot tien jaren dwangarbeid en het brandmerk veroordeeld was.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 12 *September*. Na dat H. M. de Koningin Dingsdag alhier van het Loo was weergekeerd, zijn gisteren en heden van daar ook de rijtuigen en goederen, aan de koninklijke familie behoorende, in deze residentie teruggekomen.

Er hebben hier sedert Zondag nog verscheidene kabinetsraden plaats gehad, en men heeft wederom eenige hoop, dat de onderhandelingen, die wel voor het oogenblik geschorst maar niet afgebroken zijn, niet alleen onverwijld hervat, maar zelfs eenen spoedigen gunstigen afloop zullen hebben, daar alle partijen zulks vurigtijk schijnen te wenschen, en ook van alle kanten daarop zou aangedrongen worden.

LEEUWARDEN, *den* 16 *September*. Men verneemt, dat het Z. M. behaagd heeft, den Staatsraad *G. Schimmelpenninck*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol te ontslaan, als President der Nederlandsche Handel-Maatschappij, met 1° Januarij 1834, en dat genoemde Staatsraad, bij hetzelfde besluit, tot Kommandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw is bevorderd.

Voorts zou nog bij dat besluit de heer *H. C. van der Houven*, thans Directeur dier Maatschappij, tot President derzelve, tegen dat tijdstip, zijn benoemd, en alzoo in de vacature van eene Directeurs-plaats als nu, op den voet der artikelen van overeenkomst, moeten worden voorzien.

MENGELWERK.

REGTSKUNDIG TIJDSCHRIFT VOOR HET NOTARIS-AMBT INGERIGT.

Het eerste Nommer van dit nuttig en aanbevelingswaardig Tijdschrift ziet thans het licht en bevat in drie Afdeelingen:

1. Eenige opstellen over Solidaire Verbindtenissen, Hijpothecaire Schuldvordering, Depot van onderhandsche Geschriften enz.

Hierin worden breedvoerig de vragen behandeld: Welke zijn de gevolgen, zoo ten aanzien van den schuldeischer, als van de schuldenaren, wanneer eene notarieele akte, eene solidaire verbindtenis inhoudende, door een der solidaire schuldenaren niet is onderteekend?

Is het beding bij eene hijpothecaire schuldbekentenis gevoegd, dat de schuldeischer, zoo de renten of de hoofdsom niet op den bij overeenkomst bepaalden tijd worden voldaan, de verbondene goederen, zonder eenige formaliteiten in acht te nemen, voor eenen Notaris in 't openbaar zal kunnen verkoopen, al dan niet bestaanbaar?

Kan een onderhandsch geschrift worden gedeponeerd bij een Notaris, die aan eene der partijen in die akte, in den bij de wet verboden graad, verwant is?

2. Tijdrekenkundige Lijst van Wetten en Besluiten betrekkelijk het Notariaat, en

3. Geregtelijke en administratieve Beslissingen tot het Notaris-Ambt betrekkelijk en van allerlei aard. Wij willen de navolgende vermelden:

EXECUTEURS TESTAMENTAIR.

Moet de beschikking, waarbij aan eenen executeur testamentair ter vergelding zijner moeite, eene belooning wordt besproken, als een legaat worde beschouwd? zoodanig dat:

1. *deze uitkeering aan het regt van successie is onderworpen?*
2. *de tegenwoordigheid van een der bloedverwanten of aangehuwden van genoemden executeur in den verboden graad, als getuige, het openbaar testament zoude vernietigen?*

Het is bekend dat de gevoelens over de beantwoording der eerste dier vragen, waar van de beide andere geheel afhankelijk zijn, uit een loopen.

Het meerendeel echter der geachtste schrijvers, waaronder wij slechts zullen aanwijzen POTHIER, *Donat. test.* hoofdstuk 5 art. 1, TOULLIER, deel 5 nr. 602, DURANTON, deel 9 nr. 395, zijn van oordeel, dat de bedoelde belooning, vooral wanneer dezelve zoo met het bedrag der nalatenschap, als met de moeite welke aan hare verevening verbonden is, in eene billijke verhouding staat, niet wel als een gewoon legaat kan worden beschouwd, zich daartoe beroepende op de overeenkomst, welke tusschen den executeur testamentair en den gewonen mandataris onmiskenbaar bestaat. Te eerder zouden wij ons met dit gevoelen vereenigen, wanneer aan de beschikking, zoo als veeltijds, de uitdrukkelijke verklaring is toegevoegd, dat dezelve ter vergelding moet strekken van de werkzaamheden, die den executeur zijn opgelegd.

Intusschen blijkt het uit de volgende, beide onlangs gewezene, arresten, dat zulks ook dan nog tegenspraak vindt, en dat men vooral bij de keuze van getuigen, waarvan het bestaan der uiterste wil afhankelijk is, omzigtigheid moet aanbevelen.

Bij zeker olographisch testament werd aan twee daarbij benoemde executeurs besproken, dat zij in deze hoedanigheid, na den afloop hunner werkzaamheden, voor de genomene moeite uit de nalatenschap, ieder zouden genieten eene som van 1,000 gulden. Bij de aangifte voor het regt van successie werd van deze schikking geene melding gemaakt, waarop door het bestuur der registratie voor suppletie van regten eene sommatie werd gedaan. De belanghebbenden kwamen daartegen in oppositie, welke bij vonnis der Regtbank van eersten aanleg te Leeuwarden, van den 10den November 1828, werd geldig verklaard (*), doch de zaak in appel *loco* cassatie voor het Hoog Geregtshof te 's Gravenhage gebragt zijnde, werd aldaar op den 29ste Februarij 1832, geheel anders beslist, bij het volgend arrest:

Het Hof . . . . ;

„ Overwegende, dat door nu wijlen A. D., bij olographisch testament, tot executeurs-testamentair en boedelredderaars zijner nalatenschap, onder de daarbij verder omschreven werkzaamheden, zijn benoemd B. en W., met bijvoeging, dat ieder derzelve executeurs, na het eindigen hunner werkzaamheden, uit zijne nalatenschap, voor hunne moeite, zouden genieten eene som van 1,000 gulden.

„ Overwegende, dat deze making, ofschoon welligt geschied met het oogmerk om daardoor genoemde personen tot het aanvaarden van den post van executeur overtehalen, echter in den geest der wet, niet anders dan als eene vrijwillige daad, waartoe de testateur *nullo jure* werd genoodzaakt, en dus als eene schenking kan worden beschouwd; vermits het executeurschap (ofschoon welligt in sommige opzigten eenige overeenkomst hebbende met het mandaat), is en blijft een geheel *gratuite* last, waarvoor de executeurs wel de bevoegdheid hebben te bedanken, doch waarvoor zij, dezelve post aannemende, geen regt hebben, in deze hunne hoedanigheid, ten laste van den boedel, iets anders in rekening te brengen dan het gene in de sectie, handelende over executeurs testamentair, bij artikel 1034 van het Burgerlijk Wetboek is vastgesteld, en dat alzoo de executeurs de aan hen, in die hoedanigheid, gemaakte sommen, alléén als een geschenk of legaat, doch nimmer op grond van een gegeven en aangenomen mandaat, kunnen vorderen;

„ Overwegende, dat bij artikel 1 en 2 der wet van den 27 December 1817, zonder dat daarbij wordt gelet op de bijoogmerken of beweegredenen van den testateur, of op het wezenlijk voordeel, hetwelk door den executeur wordt genoten, noch ook op de werkzaamheden of moeite aan het te verkrijgene verbonden, in het algemeen en zonder distinctie is bepaald, dat het regt van successie zal worden betaald van de waarde van al wat door overlijden wordt geerfd of verkregen;

Overwegende, dat de eerste regter alzoo, door de ten dezen gedane oppositie als wel en te regt gedaan te admitteren, en de geintimeerden te ontheffen van het gevorderd regt van successie, heeft geviolleerd artikel 1 en 2 der bovengemelde wet;

„ Overwegende, dat de geintimeerden, in hunne hoedanigheid van erfgenamen, aansprakelijk zijn voor de betaling van het regt van successie;

(*) Op navolgende motiven:

Overwegende dat bij de wet van den 27 December 1817 tot het heffen eener belasting, onder den naam van *Regt van Successie* (Staatsblad no. 37), dit regt wordt gedragen over het algemeen door de erfgenamen, legatarissen en donatarissen, zonder wijders;

Overwegende alzoo, dat van geene andere personen een soortgelijk regt mag worden geheven, dan voor zoo verre het moge blijken dat onder verbloemde en verzonnen benamingen mogt schuilen de hoedanigheid van erfgenaam, legataris, of donataris;

Overwegende, dat alzoo geen executeur testamentair kan vallen in de cathegorie van eene der zoo evengenoemde hoedanigheden, dan voor zoo verre het notoir moge blijken, dat onder die benaming eene derzelve verscholen ligt;

Overwegende, dat wel verre van in het onderhavig geval den erflater te mogen verdenken van te hebben gemaakt een gesimuleerd legaat of iets soortgelijks, *en* de hoegrootheid der sommen, aan de executeurs testamentair toegekend, *en* de uitdrukkelijke vermelding van een aan hem toegestaan genot voor hunne moeiten, zoodanige verdenking moeten doen vervallen; terwijl ook gewis een legaat van *een duizend Gulden* aan iemand die tot den erflater in betrekking schijnt te hebben gestaan, en dien hij al zijn vertrouwen wil hebben geschonken, vooral wanneer men in overweging neemt de hoegrootheid der nalatenschap, niet als zoodanig als aannemelijk kan worden beschouwd, te meer wanneer hetzelve in evenredigheid wordt gebragt *met*, of gesteld *tegen* over het aan onderscheidene Diakonien door den erflater besprokene;

Overwegende dat diezelfde hoegrootheid als zeker moet stellen, dat de aan de executeurs testamentair, als mandatarís, voor hunne moeite, toegekende som, niets anders in zich bevat, dan eene belooning, die zij, naar luid van art. 1999 van het Burgerlijk Wetboek, van de erfgenamen, als den erflater der eerstgemelde mandans, hebbende opgevolgd, hebben te vorderen;

Overwegende dat het door opposeerde aangevoerde arrest van het Hoog Geregtshof in 's Gravenhage van den 23 Januarij 1824 in dezen niet ten rigtsnoer kan strekken, uithoofde daarin, *en* de bovenmate bepaalde en tusschen de beide executeuren testamentair zeer uiteenloopende hoegrootheid van sommen, *en* de woorden zelve van het testament in quaestie, niet anders moesten noch konden doen veronderstellen, dan dat de erflater de executeuren testamentair heeft willen begiftigen, onder zekere voorwaarden, welke aanwezig zijnde die begiftiging in een legaat verkeerde.

„ Doet te niet het appel *loco cassatie*; — casseert het vonnis, op den 10 November 1828, door de Regtbank van eersten aanleg te Leeuwarden gewezen; en op nieuw regt doende: Verklaart de geïntimeerden niet ontvankelijk noch gefundeerd in hunne oppositie, enz.

Het Hoog Geregtshof te 's Gravenhage heeft overigens door dit arrest niet anders dan de jurisprudentie bevestigd, die hetzelve bij vroegere arresten, van 23 Januarij 1824 en 9 Junij 1830, had aangenomen.

Dezelfde beginselen zouden voorts volkomen toepasselijk zijn, wanneer de bestaanbaarheid moest worden beoordeeld eener uiterste wilsbeschikking bij openbare akte verleden, waar bij een der bloedverwanten of nabestaanden in den verboden graad, van den aldus bevoordeelden executeur, bij deze akte als getuige tegenwoordig ware geweest. In de volgende zaak heeft het Koninglijk Geregtshof te Parijs werkelijk in dien geest uitspraak gedaan.

Bij het verlijden van zeker openbaar testament, was als getuige tegenwoordig Isaak M., bloedverwant in den vierden graad van D., die bij dezelfde akte tot executeur testamentair werd benoemd, onder bijvoeging, dat de erflaaster hem verzocht, in die hoedanigheid, eene som van 100 franken te willen aannemen.

De erfgenamen *ab intestato* vonden in deze vereenigde omstandigheden aanleiding, om de nietigverklaring van de geheele uiterste wil te vorderen; die eisch werd hun ter eerster instantie ontzegd, doch op den 5 Februarij 1833, door genoemd Geregtshof toegewezen:

Het Hof. . . . . ;

„ Overwegende, dat naar de bepaling van de artikelen 975 en 1001 van het Burgerlijk Wetboek, de bloedverwanten of aangehuwden van eenen legataris, tot in den vier den graad, op straffe van nietigheid, niet als getuigen bij een testament kunnen worden toegelaten;

„ Overwegende, dat bij het testament, dat alhier betwist wordt, als getuige is tegenwoordig geweest Isaak M., die door partijen erkend wordt, aan D. in den bij de wet verboden graad van bloedverwantschap te bestaan;

„ Overwegende, dat D. tot executeur testamentair benoemd, te gelijk, in die hoedanigheid, met eene som van 300 franken is begiftigd, en dat, daar de kwaliteit van executeur testamentair niet het minste regt op eenige belooning geeft, deze beschikking niet anders dan als een legaat kan worden beschouwd;

„ Doet te niet het appel en het vonnis waarvan ten deze is geappelleerd, en op nieuw regt doende, verklaart het testament nietig, enz.

In deze laatste afdeeling, bestemd tot alle beslissingen tot den meest uitgebreiden kring van Notarieele werkzaamheden behoorende, heeft men wat de regtelijke uitspraken betreft, voor zoo ver de gelijkheid van wetten zulks toeliet en de kwestie gewigtig genoeg was, ook eenige gewijsden van Fransche Regtbanken en het Hof van Cassatie opgenomen. De Redactie geeft hiervan tot reden, dat de uitspraken van het Fransche Hof van Cassatie steeds hoog gezag behouden; en uit hoofde deszelfs meer uitgestrekt regtsgebied, vooral in het Burgerlijk regt, gelegenheid geeft om het stilzwijgen onzer Vaderlandsche Regtbanken over een aantal kwestien aan te vullen. — Wij vinden in dit eerste Nummer een aantal beslissingen over:

Aanwas bij legaten; — *testamentaire getuigen*, en wel, of het bepaalde bij art. 9 van de Wet van 25 Ventôse jaar XI, op het Notarisaat, ook moet worden in acht genomen bij de uiterste wilsbeschikkingen? — *Registratieregt bij herveiling*; — *Verkoop onder last van uitkeering*; — *Schatting van koopwaarde*; — *Erkenning van natuurlijke kinderen*, — bepaaldelijk, of bij eene olographische uiterste wilsbeschikking een natuurlijk kind kan worden erkend? — *Waardeering in geval van scheiding of ruiling*; — *Erfopvolging van natuurlijke kinderen*; — *Onvoltooide akten*; — *mutatie regten*; — *Nummerverwisseling*; — betrekkelijk het verschuldigd registratieregt, *Vermelding van ongeregistreerde stukken*, namelijk, dat de onderhandsche stukken in eene boedelbeschrijving vermeld, naar den algemeenen regel, niet onderworpen zijn aan de formaliteit der gelijktijdige registratie, ten zij deze akte onmiddelijk ten gevolge of uit krachte van die stukken werdt opgemaakt; — verschillende kwestien opzigtelijk *borgtogten* en bepalingen wegens het heffen van de regten van registratie en andere beslissingen.

MISLUKKING.

De goede wil kan bitter mislukken. De tegenwoordige Zweedsche Dichter *Ekborn* was voor acht jaren knecht bij een voornaam heer. Men bespeurde, dat hij verzen schreef en met gemakkelijkheid Tegner, Atterborn en anderen navolgde, weshalve hij, eerst ter leerschool naar Wexiö en toen naar de Universiteit Lund gezonden werd. In 't jaar 1832 kwam hij terug met een dik boekdeel — geen eigen maaksel, maar eene geschrevene bloemlezing, — en ook met eene vrouw en een kind, en bragt dus zijne weldoeners in groote verlegenheid.

SURROGATEN.

Een Franschman zegt: „ Er zijn Surrogaten voor menschen, en men kan dezelve niet genoeg vermenigvuldigen, als men gevoel voor menschenwaarde heeft: wij meenen de werktuigen: „ Wee alzoo dengenen, die een mensch als machine gebruikt, en door eene menschenhand doen laat, wat een stuk hout of metaal even zoo goed doen kan als de mensch!" — Een Duitscher antwoordt: „ Met het volle regt bepaalt men alzoo den mensch tot de reine en zuivere denkleer, . . . dat is wijsgeerig; maar den maag, den voedingstand in den mensch, op nul te brengen, dat is onwijsgeerig. Werktuigen komen eene menigte arbeiders te gemoet, dat wil zeggen, maakt hen tot hongerige landloopers: de kinderen van het volk schreijen om brood. Wij kunnen dus op even goede gronden uitroepen: „ Wee hem, die alles, wat machines kunnen voortbrengen, aan menschenhanden onttrekt! Wij willen fabrijken, manufacturen, den geest en de handen te gelijk werk geven! — Het *juiste midden* mag en moet intusschen hier bijzonder als middelaar optreden en zich gelden laten, want het juiste midden en alomvattende menschlijkheid schijnen ons van gelijke beteekenis te zijn."

Hieraan kan niet alleen de Duitscher maar elk weldenkende zijn zegel hechten. Engeland heeft reeds meer dan eens de droevige ondervinding gehad van zijne onmenschlievende zucht alles door werktuigen te laten doen, wat eertijds duizenden menschen brood en arbeid gaf, — ja, als het van dezen afhing, dan zouden zij het geheele fabriekwezen van den ganschen aardbol, alles wat in het heelal werkt en voortbrengt, op één punt midden in hun land vereenigen, en door éénе stoommachine met een paar kleine jongens drijven laten. — De honderden millioenen arbeidende bewoners van al de werelden mogten dan in het luchtruim omzwerven om van den wind te leven, daar zij dezen toch niet wel in een werktuig zouden kunnen besluiten. Welligt beproefden zij het om ze dus doende naar andere planeten te zenden. Wij kunnen dus met dergelijke Surrogaten de maatschappij niet behoorlijk in stand houden, en wenschen dat slechts matig gebruik daarvan worde gemaakt.

I.

De Leden van het negende District des Vrieschen Bijbelgenootschaps, worden bij deze uitgenoodigd, ter bijwoning der algemeene Vergadering, welke zal gehouden worden op Maandag den 23 September 1833, te Beetsterzwaag, des morgens ten elf ure, ten huize van den Logementhouder *Folkert Posthuma*.

Namens den Heer President dezes Districts,
J. C. FISCHER, *Secretaris*.

*** Getrouwd te Amsterdam, den 11 September 1833:
UILKE DRAISMA, *van Harlingen*, met
GEZINA BARENDINA KRANS.

*** Ondertrouw:
Sneek, BROER STELLINGWERFF, en
den 14 September 1833. AKKE WILHELMIJ.
Strekkende deze tot kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten de Stad.

*** Heden avond beviel van eenen welgeschapen Zoon, MAIKE STIJENA A. van DEINUM, geliefde Echtgenoot van S. J. CUIPERS.
Makkum, den 6 September 1833.

*** Heden verloste van eene Dochter, DINA LAMBSMA TUINHOUT, geliefde Echtgenoot van ANNEUS HARMENS.
Harlingen, den 11 September 1833.

*** Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen Zoon, DOROTHEA SCHENCKBERG, Weduwe Joseph Sinkel.
Vecht en Dijk, bij Maarssen, den 11 September 1833.

*** Heden avond verloste vrij voorspoedig van eenen Zoon, MAAIKE ATSMA, Echtgenoot van M. J. RINGERS.
Harlingen, den 13 September 1833.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, A. SCHUKKING, verloste heden vrij voorspoedig van eenen Zoon. J. S. TROMP.
[illegible], den 15 September 1833.

[illegible]

*** Heden beviel van eene Dochter, E. ROMEIN, geliefde Echtgenoot van D. KUIPERS, Jr.
Buitenpost, den 13 September 1833.

LEEUWARDEN, den 15 September. Heden verloste door Gods goedheid gelukkig van eenen welgeschapenen Zoon, P. S. SEVENSMA, hartelijk geliefde Echtgenoot van F. H. LUIKING.

*** Heden verloste voorspoedig van eene Dochter, HELENA HESSLING, Huisvrouw van T. SMEDING.
Leeuwarden, den 16 September 1833.

*** Onze zeer geliefde oudste Dochter, AALTJE, is ons, na eene voorafgaande sukkeling, heden avond door den dood ontvallen, in den ouderdom van 16 jaren en bijna 8 maanden; van welk voor ons bitter verlies wij kennis geven aan onze Vrienden en Bekenden. D. JELLEMA.
Franeker, den 5 September 1833. A. JELLEMA, Geb. Houtsma.

*** Hadden wij door Gods goedheid het genoegen, heden over dertien weken onze familie en bekenden te berigten, dat ons een Zoon was geboren; thans zie ik mij een treuriger taak opgelegd, daar het den Heer van leven en dood behaagde, mijne dierbare Echtgenoot DOUWE ELLES DOUWES, van mijne zijde weg te rukken, zij stierf aan het roodvonk, in den jeugdigen leeftijd van ruim 28 jaren, na eene genoegelijke echtverbindtenis van ruim 6 jaren; die genen welke de overledene van nabij gekend hebben kunnen eenigzins beseffen, hoe zeer mij dit verlies ter neder drukt; ik staar met mijne drie lievelingen, ofschoon deze het onwaardeerbaar verlies hunner zorgdragende Moeder niet kunnen beseffen, op de troost die het Evangelie van Christus mij aanbiedt, en wensch dat mij krachten van boven zullen geschonken worden om in Gods wil en eeuwige raad te berusten. L. GERLSMA.
Hindelopen, den 8 September 1833.
P. S. Familie en Bekenden gelieven deze algemeene tevens als eene bijzondere kennisgeving aan te nemen.

LEEUWARDEN, den 14 September 1833. In den avond van den 13 dezer overleed alhier zeer onverwacht, aan de gevolgen van eene hevige beroerte de Welgeborene Vrouwe JACOBA van POPPENHUIZEN, Weduwe wijlen den Heer J. C. F. Stern, in den ouderdom van negen en dertig jaren en eene maand.

*** Door deze aan eenen treurigen pligt voldoende, geven wij aan Betrekkingen en Vrienden kennis van het afsterven van onzen oudsten en geliefden Zoon, HENDRIK, eene slepende zenuwziekte maakte heden morgen ten een uur, ten onzen huize een einde aan deszelfs leven, in den ouderdom van ruim twintig jaren.
Kollum, van OUDSHOORN.
den 15 September 1833. P. van OUDSHOORN, Geb. van Bachum.

*** Heden namiddag ten drie ure behaagde het Gode, mijn geliefden Echtgenoot BAUKE WILLEMS DIJKSTRA, Beurtschipper op Amsterdam, na eene echtverbindtenis van omtrent 6 jaren, door een langzaam verval van krachten, in den ouderdom van ruim 29 jaren, van mij en mijne twee twee kinderen tot zich in de eeuwigheid op te roepen. De welgegronde hoop, dat hij, na zijn volbragten strijd, in de heerlijkheid van God is ingegaan, doet mij mijn zwaar verlies met stille onderwerping dragen.
Sneek, SCHANTJE J. van KOTEN,
den 11 September 1833. Weduwe B. W. Dijkstra.

De Prijs der Boter te Leeuwarden, den 13 September 1833, *f* 26 : 00 à 26 : 50. Grove Kaas *f* 12 : 00 à *f* 13 : 25.

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 151 : 50 het Last. — Tarwe *f* 7 : 00 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 14 September 1833.

Nederlanden.					Gebl.
Werkel. Schuld.....	2½ pct.	48 15/16	48⅞	48 15/16	
Dito dito..........	5 „	92⅛	92⅜	92¼	
Uitgestelde Schuld ...					
Kansbiljetten van dito.	*f*	21⅝	21½	21¾	
Amort. Sijndicaat...	4½ pct.	85⅝	85¾	85⅝	
Dito dito	3½ „	70⅝	70¼	70¼	
Schatkistbiljetten....	6 „	101⅞			
OorlogsLasten	5 „	99 13/16	99½		
Leening 1831	6 „	102			
Handel-Maatsch. ...	4½ „	93½			
Frankrijk.					
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.				
Engeland.					
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.				
Spanje.					
Perp.R. Emissie Am.	5 pct.	65⅝	66	65 15/16	
Dito dito à *f* 1000 .	3 „	40⅞	41¼	41¼	
Cert.Osy&C. en Leg.	4 „				
Uitgest. 3 pct. Schuld					
Cortes Bons te Lond.	5 „				
Engelsche Uitgestelde.					
Napels.					
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.				
Dito bij *Falconn.&C.*	5 „				
Leen. te L. bij Roths.	5 „				

Rusland.					Gebl.
Obl. *H.*1798 en 1816	5 pct.	100⅝			
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 „	101¼			
Cert. dito 1831 en 33	5 „	91¼	91⅜	91⅜	
Obl. te Londen...	5 „				
Cert. te Hamburg..	5 „				
Inschrijving in Assig.	6 „	66⅝	66⅞	66⅝	
Certificaten van dito	6 „	66⅝			
Polen.					
Aand. met Lot. fl. 100.	*f*				
Pruissen.					
Aand. met Lot. R. 50	*f*				
Oostenrijk.					
Aand. met Lot. *f* 100	*f*				
Dito dito *f* 250.	4 pct.	-			
Metalliek	5 pct.	91⅛	91¼		
Dito te Lond. gen.	5 „				
Dito	2½ „				
W.-Bank bij *Goll&C*	5 „				
Dito	4 „				
Cert. Stadsb. bij dito	2½ „				
Ween. Bank-Actien	3 *f*				
Denemarken.					
Negot. te Londen.	3 pct.				
Brazilien.					
Neg. bij Roth....	5 pct.	67½			

Brazil. van 100 £st. 67½; Columb. 2de leening van 100 £st. 18¾; blaauwe Grieken van 100 £st. 31½; van 300 £st. 28⅝.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad SLOTEN, maken bij deze bekend, dat de gewone JAARMARKT aldaar, dit jaar invalt op Donderdag en Vrijdag den 19 en 20 September aanstaande; en dat er op Vrijdag den tweeden Kermisdag des namiddags precies ten twee ure, zal worden Verharddraafd: *Eene fraai bewerkte ZILVEREN TAFELTABAKSDOOS* met *dito KOMFOOR*; zullende alle Paarden ten genoegen der Keurmeesters zijnde, worden toegelaten; mits te Sloten geen Prijs gewonnen hebbende; de Monstering zal geschieden des voormiddags ten elf ure voor het Raadhuis te Sloten, waarna dadelijk de Condities gelezen en tot de Loting zal worden overgegaan. *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
Sloten, J. H. TROMP.
den 4 September 1833. *Ter ordonnantie van dezelven*,
O. RUARDI, *Secretaris*.

GRIETMAN en ASSESSOREN van DONIAWERSTAL, noodigen bij deze uit, de *ONDERWIJZERS* van den derden rang, die genegen zijn te dingen naar de vacante School te Idskenhuizen, door het overlijden van den Onderwijzer *M. D. Simonides*, vacant geworden zijnde, om hunne Acten van Rang, Getuigschriften van goed gedrag en van practikaal onderwijs, voor of op den 24 September 1833 vrachtvrij in te zenden ter Secretarie van Doniawerstal te Langweer, en den Heer Schoolopziener van het 7de District daarvan kennis te geven, verder om zich te vervoegen op Dingsdag den 8 October 1833, des voormiddags ten 9 ure, ten huize van den Kastelein *Rudolphus de Jong*, te Langweer, ten einde aldan het vergelijkend examen te ondergaan.

De voordeelen aan dezen post verbonden zijn:
1. Een jaarlijksch tractement van *f* 150 uit de Grietenijkas.
2. Vrije Woning en Tuin.
3. Eene jaarlijksche Toelage van *f* 3 uit de Kerkvoogdijbeurs, voor het Klokluiden, Kerk schoonhouden en Voorzingen, en
4. De Schoolpenningen van ongeveer 50 Leerlingen, welke ieder vijf en twintig Cents in het vierendeel jaars betalen. *Grietman en Assessoren voornoemd*,
Langweer, T. van HETTINGA.
den 10 September 1833. *Ter ordonnantie van dezelven*,
T. S. v. d. LEIJ.

Verkooping van Strandgoederen te *Vlieland*.

DE OPPERSTRANDVONDER van *Vlieland*, zal, op Maandag den 23 September 1833, des voormiddags ten 11 ure, op den eilande *Vlieland*, om gereed geld, ad opus jus habentium, publiek verkoopen:

Plus minus 20,000 LIJN- en 8000 RAAPKOEKEN, meer of min beschadigd, — benevens eene partij TUIGAGIE van het op den 2 September te *Vlieland* gestrande Ever-Galjasschip *Contentio*, gevoerd geweest door Kapitein Klaus Kröger, van Hamburg naar Lijnn gedestineerd.

Nog zal ten zelfden dage worden verkocht eene partij TUIGAGIE, bestaande in *een zwaar Touw*, *vijf Ankers*, *Kettingkabel*, *Zeilen*, *nieuwe Troisen*, benevens eene partij *Touwwerk* van het op den 2 September 1833 te *Vlieland* gestrande en verbrijzelde Kofschip *de Vrouw Henriette*, gevoerd geweest door Kapitein Christiaan Heins.

Ten gerieve der Kooplieden zal, 's daags vóór de verkooping, Schipper *Jan L. de Boer*, van Harlingen naar Vlieland vertrekken, na wiens aankomst, bij [illegible] slecht weder, eerst met de verkooping een aanvang zal worden gemaakt.

DE Deurwaarder BROER STELLINGWERFF, te Sneek, zal, bij boelgoed verkoopen: Eene partij gave en gezonde BLOEMBOLLEN, zoo wel voor [illegible] ten als voor den Tuin.

Wie gading maakt, [illegible] op Zaturdag den 21 September [illegible]

[illegible]

STRANDVONDERIJ.

De STRANDVONDER van *Ameland*, zal, op Woensdag den 25 September 1833, des voormiddags ten negen ure, ten huize van den Kastelein *G. D. Metz*, te Ballum op Ameland, publiek, tegen gereed geld, verkoopen: Ongeveer 1500 pijpestaven en 45 greenen BALKEN; herkomstig uit het in October 1832 op Ameland gestrand Tjalkschip *de Twee Vrienden*, gevoerd geweest door Schipper *G. F. Stopper*, van Dantzig naar Rouen bestemd.

Nadere informatien bij de Heeren HARMENS EN ZONEN, te Harlingen.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggelden, te verkoopen:

Eene allerbeste, zeer vruchtbare en welgelegene ZATHE en LANDEN, met derzelver uitmuntende en welbetimmerde HUIZINGE en SCHURE, sampt HORNLEGER en groote HOVINGE, benevens eenen WATERMOLEN en wijdere annexen, staande en gelegen, de Huizinge bij de Buren te, en de Landen onder den dorpe Nijland, gekwoteerd met no. 20, groot in het geheel naar naam en faam van ouds 26 bunder en ruim 82 v. roede Greidland; zoodanig een en ander bij *Gerrit Tijsses Jaarsma*, als eigenaar wordt bewoond en gebruikt; Sint Petri en den 12 Mei 1834 vrij te aanvaarden. En zulks in 10 perceelen, nader en breeder bij Biljetten omschreven.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 17 September 1833, bij de provisionele toewijzing, ten huize van de Weduwe *Jan Reinders van Koten*, in de Societeit de Uitspanning, te Sneek, en op Zaturdag den 28 September daaraanvolgende, bij den finalen palmslag, ten huize van de Weduwe *Molle Eizes Eisma*, Kasteleinsche te Nijland, telkens des namiddags ten twee ure, en koopen op Conditien alsdan voor te lezen, en welke te vernemen zijn ten Kantore van den voornoemden Notaris, bij wien, alsmede bij den Eigenaar, men zich ook vervoegen kan, om het geveilde inmiddels uit der hand te koopen.

De Notaris KEUCHENIUS, te Koudum, zal, op verzoek van het Grietenijbestuur van Hemelumer Oldephaert en Noordwolde en van Heeren Kerkvoogden van Koudum, op Donderdag den 19 September 1833, des morgens ten 9 ure, op het Kerkhof te Koudum, tegen gereede betaling, veilen en verkoopen:

80,000 Meer of min oude beste METZELSTEEN, afbraak van den vorigen Toren en der Vloer van het Kerkhof aldaar; mitsgaders den STANDERD en al het ONDERWERK van de gewezen Vuurbaak op Galamadammen.

De Notaris C. W. SEMLER, te Grouw, zal, (in plaats van Woensdag den den 18) op *Vrijdag* den 20 September 1833, des namiddags om 3 uren, ten huize van den Kastelein *F. Idzerda*, op Drie Roemers onder Roordahuizum, finaal, bij verhooggeld presenteren te verkoopen:

$\frac{3}{40}$ GEDEELTEN over hoog en laag in eene heerlijke ZATHE en LANDEN cum annexis, staande en gelegen aan den Rijdweg onder Rauwerd, groot naar naam en faam 31 bunder 5 v. roede, en volgens Kadastrale meting omtrent 3 bunder grooter; alle puik beste Greidlanden; thans bij *Lolke van Gorcum en Vrouw* in gebruik, en aan hen verhuurd tot Petri en Mei 1837, voor eene jaarlijksche huur van *f* 2197, bedragende voor deze $\frac{3}{40}$ of $\frac{1}{20}$ gedeelte circa *f* 110 zuiver, behalve de Verponding; zijnde op elk $\frac{1}{40}$ gedeelte geboden *f* 600.

De Griffier J. J. HEEP, te Ternaard, zal, ten verzoeke van den Koopman E. PAS, te Hallum, op ½ jaar crediet, publiek bij boelgoed aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen:

20 Beste Drentsche en Vriesche VEULENS, 6 beste WERKPAARDEN, 8 vroegmelke KOEIJEN, 10 kalve KOEIJEN en RIEREN en 8 VARKENS.

Wie gading maken, komen op Zaturdag den 21 September 1833, des namiddags ten 3 ure precies, in de Herberg te Ternaard.

De Notarissen HANEKUIJK en WIJMA, te Harlingen, zullen aldaar, op Woensdag den 25 September 1833, bij de eindelijke toewijzing, des avonds ten 6 ure, in het Heeren Logement, publiek verkoopen:

1. Eene uitmuntende HEEREN HUIZINGE, staande aan de Noorderhaven te Harlingen, wijk A, no. 22, voorzien van 6 diverse moderne Kamers, Keuken, groote gewelfde Kelders en verdere gerijfelijkheden, alsmede de daaraan verbondene welbekende Zeepziederij, genaamd *de Witte Hand*, met al deszelfs toe en aanbehooren, van Kuiperij, Loog- en Oliebakken, Ketel van ruim 75 vaten groot en wat dies meer is, sub letter A, no. 71, en voorts de achter de Zeepziederij staande STALLING en WAGENHUIS, en zoo voorts, sub A, no. 79 en 80, bij den Heer *J. Huidekoper* bewoond en gebruikt.
2. Een hecht en sterk PAKHUIS, tegen over het 1ste perceel, wijk A, no. 70, waarin drie Boven- en Onderloogbakken, Kalkbak en zoo voort, en hetwelk boven voor berging van Granen wordt gebruikt, waarbij behoort het plek Grond, liggende tusschen dit en het volgende perceel.
3. Een sedert weinige jaren geheel verbouwd PAKHUIS, genaamd *Macedonien*, aan de Noorderhaven aldaar, wijk A, no. 23, zeer gelegen voor Binnen- en Buitenlandsche op- en afslag van Granen en andere goederen.
4. Een extra groot en uitmuntend PAKHUIS, genaamd *het Kalf*, staande aan den Westkant van het Noordijs, aldaar wijk C, no. 84 en 85, met eene in hetzelve verbondene HUIZINGE en annexen, te zamen verhuurd voor *f* 280 's jaars.
5. Een HUIS, bij de Nieuwstraat aldaar, wijk D, no. 88, in tweeën verhuurd, voor *f* 35 en *f* 26 in het jaar.
6. Eene HUIZINGE, aan den Stadswal, bij de Westerkerk aldaar, wijk H, no. 222.
7. Twee HOUTSCHUREN en een PAKHUIS, met derzelver ERF, aan de Zuiderhaven aldaar, wijk H, no. 213.
8. Een stuk GROND, *het Balkland* genaamd, naast het vorige 7de perceel, zeer geschikt voor een Hout- of Timmerwerf, als hebbende het regt om van de publieke Straat afgesloten te worden, doch eene vrije passagie als Kerkpad overlatende.

Het 1ste en 2de perceel den 12 November 1833, doch wat de Zeepziederij en annexen aangaat, ook terstond als zoodanig te aanvaarden; het 3de perceel op den 1 October 1833, het 5de en 6de perceel den 12 Mei 1834 en het 7de en 8ste perceel den 12 November 1833 te aanvaarden.

Intusschen kunnen voorschreven perceelen ook *uit de Hand* worden gekocht, te bevragen bij den eigenaar den Heer J. HUIDEKOPER, te Harlingen, en zijn alle perceelen breeder bij Biljetten omschreven, en voor zoo veel het eerste aangaat alleen te bezigtigen des daags voor en op de respective zitdagen.

Men zal op Woensdag den 18 September 1833, des namiddags ten 4 ure, in de Consistoriekamer der Nieuwe Kerk te Harlingen, in het openbaar, veilen:

Twee ZITPLAATSEN in Bank C, twee DITO in Bank D, een DITO in Bank G, en een DITO in de Vrouwenbank R; alsmede twee ZITPLAATSEN der Stoelen letter B, no. 19 en 32, alles in het ruim der voornoemde Kerk.

VERKOOPING,

Op Donderdag den 19 September 1833, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van *Freerk Blom*, Kastelein te Ezumazijl, van p. m. zeven last beschadigde ROGGE, behoorende tot de lading van het Kofschip *Anna Cornelia*, Kapt. D. H. DANIELS.

Verkooping van Bloembollen.

S. TULP, bij de Vischmarkt, te Leeuwarden, zal, op Zaturdag den 21 September 1833, ten elf ure voor den middag, ten zijnen verkoopplaats op de Tweebaksmarkt aldaar, ten overstaan van den Notaris Mr. J. D. VAN DER PLAATS, verkoopen, voor A. BOLLEURS, te Haarlem: Eene fraaije partij dubbelde en enkelde Hyacinten, vroege dubbelde en late Tulpen, Crocussen, Kroon-Imperialen, Trosnarcissen enz.; meest alle geschikt voor Potten en Glazen; waarvan lijsten bij de verkooping zullen liggen.

De ondergeteekende zal op Zaturdag den 21 September eerstkomende, des voormiddags om elf uren, publiek verkoopen, in de herberg Benthem te Harlingen: Eene aanzienlijke partij BLOEMBOLLEN.

J. DAMEN, *Deurwaarder.*

De ondergeteekende zal op Donderdag den 19 September eerstkomende, des namiddags om twee uren, ten verzoeke van den Koopman C. P. DRAAISMA, te Harlingen, publiek verkoopen: Eene BILJART met zijn toebehooren, TAPKAST waarop een Slag Uurwerk, voorts TAFELS, STOELEN, BANKEN, FLESSCHEN, GLAZEN en HUISMEUBELEN.

J. DAMEN, *Deurwaarder.*

Bij besloten briefjes, voor den tijd van vijf aaneenvolgende jaren, van Petri en Mei 1834 tot 1839, TE HUUR:

Eene beste GREID- en BOUWPLAATS, onder Brantgum, groot naar naam en faam nagenoeg dertig bunder; thans bij de Weduwe en Erven van *Pieter Jaspers Zijlstra* in huur en gebruik.

De briefjes moeten gesloten vóór den 26 September worden ingezonden bij den Notaris KLAASESZ, te Ternaard, alwaar de Conditien te vernemen zijn.

Harddraverij met Paard en Chais.

Met toestemming van Heeren Burgemeester en Wethouders der stad Workum, gedenken de Kastelein CHRISTIAAN SUHR, in *de Groote Stal* aldaar, en eenige Liefhebbers, op Donderdag den 19 September 1833, met Paard en Chais te laten Verharddraven, en aan den winner vrij te vereeren: *Eene fraaije ZILVEREN ZAKTABAKSDOOS*, door Paarden, welke geen prijs, hetzij onder den man, hetzij voor de chais, gewonnen hebben. De Liefhebbers worden verzocht, zich te laten inschrijven des voormiddags vóór twaalf ure.

HARDDRAVERIJ.

Met consent van het Bestuur van Ængwirden, gedenken eenige Heeren Liefhebbers, op Donderdag den 19 September 1833, te laten Verharddraven bij den Kastelein FRANS VAN DER WAL, in de Terbandsterschans bij het Heerenveen: *Eene brillante GOUDEN DOOS*; waarop alle Paarden zullen worden toegelaten die tot genoegen der Keurmeesters zijn.

De Liefhebbers worden verzocht zich vroegtijdig aan te geven, daar de keuring om 10½ uren zal wezen, en de Draverij precies om 12 uren eenen aanvang zal nemen.

)o( )o(Een TUINMAN, het *Snoeijen*, *Broeijen* en ander Tuinwerk verstaande, en hiervan de noodige bewijzen voorhanden hebbende, verlangt als zoodanig geplaatst te worden. Nader onderrigt bij A. VAN ZUIJLEN, achter de Galileër Kerk, letter B, no. 205, te *Leeuwarden*. — *Brieven franco.*

)o( )o(Een ongehuwd ROG- en PELMOLENAARSKNECHT, het werk grondig verstaande, en thans finaal van schutterlijke dienst ontslagen, zag zich gaarne weder in zijne vroegere betrekking geplaatst, Iemand hierop reflecterende, adressere zich bij *J. VONK*, te Sneek.

)o( )o(Wie een SCHAAP vermist, kan hetzelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen bij *R. H. DE JONG*, te Boxum.

*** De Dweeper.

EEN WOORD AAN ALLEN DIE DE WAARHEID LIEF HEBBEN, door M. T. LAURMAN, Predikant te *Oosterlittens*, is heden bij G. IJPMA, te *Franeker*, van de pers gekomen, en in alle Boekwinkels verkrijgbaar. Prijs *f* 1.

Onfeilbaar Geneesmiddel tegen de Epilepsie (Vallende Ziekte).

VAN Dr. JOH. HARTMANN,

OUD-PROFESSOR AAN DE UNIVERSITEIT TE JENA.

Prijs, per Dosis, in poeijers: 1 Frederik d'or of 9 fl. 50 kr. Conventions munt. Brieven en Gelden worden Franco verzocht.

De gewigtigste in hare gevolgen, gedurende 's menschen geheele leven niet te berekenen soort van ziekte is ongetwijfeld de *Vallende Ziekte* (Epilepsie), eene ziekte, welke sints eeuwen reeds een nog onopgelost raadsel der beste Artsen van alle tijden en Volken gebleven is, om die in den grond te kunnen genezen.

Het grootste deel der door deze kwaal bezochten, hetwelk of gedurende vele jaren, of ook sedert korteren tijd aan deze geweldige zenuwziekte lijdt, verlangt vurig naar hulp, om op deze of gene wijze daarvan bevrijd te worden, ja velen blikken hopeloos en met een pijnlijk gevoel in de toekomst.

Eene dertigjarige en nog langere ondervinding, in welken tijd de Uitvinder zoo gelukkig geweest is, dit voortreffelijk geneesmiddel aan een zeer groot getal dezer lijders van beiderlei geslacht en van verschillenden ouderdom, met de gelukkigste gevolgen aan te wenden, (ja zelfs bij de zoodanigen, wier toestand bijna geen straal van hoop overliet, en toch daardoor genezen werden, hetwelk wij door de krachtigste voorbeelden, bij ons in grooten getale aangebragt, in staat zijn te bewijzen, en waarvan wij hieronder een zoo juist ons toegezonden schrijven volgen laten), bewogen denzelve, om ook elders der lijdende menschheid duurzaam nuttig te zijn, door dit middel met allen ernst aan te bevelen, en ter meerdere verspreiding daarvan de aanschaffing voor ieder verkrijgbaar te maken.

Het is alleen onvervalscht te bekomen in het

Hoofd- en Commissie-Magazijn

van GAUDELIUS ZEHNER & C°. *voormaals* GAUDELIUS-RAZEN *te* Frankfort *aan den* Main.

Copia.

De Redactie der Hanauer Courant aan het depôt van het beroemd *epileptisch Geneesmiddel* van Dr. Hartmann, en verscheidene andere beproefde medicamenten van de heeren Gaudelius, Zehner en Comp. te Frankfort a/M.

Het verheugt mij zeer, U het berigt te kunnen geven, dat de door U toegezonden geneesmiddelen voor de ziekte van den in ons Stads Ziekenhuis overgebragten jongen *Eichhorn*, voortreffelijk hebben gewerkt.

Gemelde *Eichhorn* kan beschouwd worden als volkomen hersteld, want bijna dagelijks tot verschillende malen toe van deze hevige kwaal overvallen, heeft hij sedert twaalf weken (Christi hemelvaart) tot heden geen erg toeval meer gehad, en naar wij hopen zal hij ook nu niet weder instorten.

Terwijl ik mij van dezen aangenamen pligt kwijte, verzoek ik U namens den Vader, van dit aan de Maatschappelijke zamenleving wedergegeven lid, dezen brief door openbaarmaking in alle Duitsche Couranten en Nieuwspapieren te doen rondgaan.

Hanau, den 16 Augustus 1833.

KITTSTEINER, Redacteur der Hanauer Courant.

Ter oorkonde der waarheid JOH. EICHHORN,
Vader van den door het voortreffelijk Geneesmiddel der heeren Gaudelius, Zehner & Comp in Frankfort van de vallende ziekte herstelden Aug. Eichhorn.

Ter bevestiging der waarheid van het geschrevene door den Boekdrukker Kittsteiner, en des Schoenmakers Joh. Eichhorn.

Hanau, den 16 Augustus 1833. (L. S.) KLEIN, Landgerigtsrepositarius.

VINCENZO PERRY'S.

Voortreffelijk en door vele Faculteiten als echt erkende Liquor tegen Maag- en Zenuwzwakte, onder den naam:

NETTARE DI NAPOLI,

(Godendrank van Napels)

heeft ook onlangs weder bewijzen gegeven van zijne sterke kracht en goede werking door volgende voorbeelden, en met regt verdient het als voornaamst en eenigst product van deze soort genoemd te worden, daar het sedert zijne komst uit Italien in Duitschland steeds met een gelijk gelukkig gevolg is bekroond.

Het ondergeschreven Hoofd-Depôt houdt het daarom als pligtmatig dit likeur, met allen regt den naam van Nektar verdienende, tot elks nutte ter algemeene kennis te brengen.

De prijs is per flesch 1 Dukaat.

Het Hoofdmagazijn voor het Noorden van Europa, bij Gaudelius Zehner en C°., vroeger Carl Gaudelius-Razen.

DANKBETUIGING.

Met veel genoegen heb ik de veelvuldige openlijke dankbetuigingen der Vrouwe van *Serriers* in Manheim, en van de Echtgenoot des Regeringsraads *von Cehren* in Büdingen, vernomen, en voeg met een blij gemoed ook mijn gevoel van innige dankbaarheid hierbij, dewijl ik door aanwending van het voortreffelijk en bij den heer *C. Gaudelius-Razen* in Frankfort a/M te bekomen met roem bekende NETTARE DI NAPOLI thans geheel van mijne schrikkelijke sinds vele jaren onrustwekkende maagkwaal mij bevrijd gevoele, welke van dien aard was, dat ik sedert langen tijd geen spijzen nuttigen konde: mogten alzoo al degenen, die daaraan lijden, zich van dit voortreffelijk middel bedienen, waardoor zij, weldra het einde hunner smarten te gemoet kunnen zien.

HEINR. BALTHASAR BOURGUIGNON,
Frankfort aan den Main, Hovenier, wonende aan de Wallstraat aan in Januarij 1833. de Steeg.

Dat de Hovenier H. B. Bourguignon het bovenstaande met erkenning der waarheid van den ganschen inhoud eigenhandig heeft onderteekend, wordt bij dezen sub side notariali geattesteerd. Frankf. 17 Jan. 1833. JOH. GEORG. GIAR,
Notaris der vrije stad Frankfort.

Den Heer C. Gaudelius-Razen te Frankfort a/M.

Ik kan U bij dezen de blijde tijding mededeelen, dat het van U ontvangene NETTARE DI NAPOLI de heerlijkste werking tegen mijne langdurige Maag- en Zenuwkwalen heeft te weeg gebragt, en ik mij weder geheel hersteld gevoel.

U voor deze weldaad te beloonen kan ik niet; wanneer echter het bewustzijn een edel werk verrigt te hebben, eenige waarde voor U heeft, zoo moogt gij daarin ten dezen opzigte uw loon vinden; en terwijl ik U verzoeke mijne dankbare gevoelens in de meest gelezene Duitsche bladen bekend te maken, teeken ik mij met hoogachting

ELISA FRANCISCA RUDOLPH, Weduwe.

Dat de Weduwe Elisa Fr. Rudolph voor mij Notaris, bovenstaanden Inhoud en het daarondergestelde geschrift voor waarheid heeft erkend wordt bij dezen sub side notariali bevestigd. JOH. GEORG GIAR,
Frankfort, den 16 Jan. 1833. Notaris der vrije stad Frankfort.

Den Heer C. Gaudelius-Razen te Frankfort a/M.

Carlsruhe, den 10 April 1833.

Ik kan U bij dezen het heugelijk berigt mededeelen, dat ik gisteren van den heer Kerkenraad Katz, die mij bezocht, vernomen heb, dat zijne gade met drie flesschen NETTARE DI NAPOLI, welke hij van U heeft ontboden, van hare Maag- en Zenuwkwaal geheel hersteld is. — Terwijl ik mij dit voor uw pligt stelle, teeken ik dit.

CARL BENJAMIN GEHRES,
Hoofd-Depositarius voor het Groot-Hertogdom Baden.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, Letter K, no. 176.